

**ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ БАСҚАРМАСЫНЫҢ
«ТҮЛКІБАС АУДАНДЫҚ ОРТАЛЫҚ АУРУХАНАСЫ» ШЖҚ МКК****ХАТТАМАСЫ № 2025/1****«13» наурыз 2025 жыл****Т.Рысқұлов ауылы.**

Түркістан облысы денсаулық сақтау басқармасының «Түлкібас аудандық орталық ауруханасы» ШЖҚ мемлекеттік коммуналдық кәсіпорны мәжіліс залында: **Сыбайлас жемқорлық қарсы іс-қимыл туралы заңнама талаптарын сақтау мәселелері және сыбайлас жемқорлықты алдын алу мақсаты бойынша** кезектен тыс жиналыс өткізілді.

Түлкібас аудандық орталық ауруханасының басшының емдеу ісі жөніндегі орынбасары Ж.М. Ақылбаева төрағалық етіп, басшысының орынбасарлары мен барлық әкімшілік бөлімі (*Мамандар бөлімінің басшысы, инспекторлары, Жоспарлау және экономика бөлімінің басшысы, Мемлекеттік сатып алушы бойынша бухгалтер*), бөлім меңгерушілері, аға дәрігерлермен, дәрігерлер БМСКО, ДА, ФАП, МП және аға мед.бикелермен мейірбикелер қатысып ақпараттық-түсіндіру шараларын өткізді.

КҮН ТӘРТІБІ:**«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес және алдын алу мәселесі бойынша»**

Тақырыбы: Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы ҚР Заңы(2015 жылғы 18 қарашадағы №410-V ҚРЗ), Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі (*Қазақстан Республикасының Кодексі 2014 жылғы 3 шілдедегі № 226-V ҚРЗ*) және Әкімшілік құқық бұзушылық туралы ҚР-ның Кодексі (*2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-V ҚРЗ*).

Түлкібас аудандық орталық ауруханасының заңгері кеңесші М.М. Дуйсенбаев өз сөзінде: Сыбайлас жемқорлықпен күресу еліміздің бүгінгі күнгі күрделі мәселелерінің бірі келе жатқаны мәлім бәрімізге. Сыбайласқа қарсы стратегияның негізгі басымдықтарының бірі – сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет деңгейін қалыптастыру болып табылады.

Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңында «сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру – сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл субъектілерінің қоғамда сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілікті көрсететін құндылықтар жүйесін сақтау және нығайту бойынша өз құзыреті шегінде жүзеге асыратын қызметі» деп түсіндіріледі. Яғни, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет – бұл адамның саналы және адамгершілікпен сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұру қабілеті. Тұлғаның сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениеті дегеніміз, ол сол тұлғаның қоғам қауіпсіздігіне және игілігіне сыбайлас жемқорлықтың зияны туралы білімін қамтитын қасиеті. Ол индивидтің жай ғана сыбайлас жемқорлықты төзбеуі ғана емес, сонымен қатар оны жоюға, онымен күресуге талпынуы болып табылады. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заң талабының аясында жемқорлыққа қарсы іс-әрекеттер әр салада жүзеге асырылуда. Әсіресе, халық парақорлық дертімен жиі бетпе-бет келеді. Сыбайлас жемқорлықпен күресті жеке қарау мүмкін емес. Сондықтан, кез келген ортада пара беру мен пара алудың жолын кесуде қоғам болып белсенділік танытуымыз қажет. Сондықтан сыбайлас жемқорлықпен күресу барлық Қазақстан Республикасы азаматтарының азаматтық борышы және адамгершілік міндеті деп білуге керек.

Парақорлық – жеке басының пайдасын алу, бір мәселесін тындыру мақсатымен үкіметтік қызметтегі адамға заңға қайшы түрде берілетін ақша, мүлік секілді бір пайда деген сөз. Осы жолмен әділетсіз пайдаға қол жеткізіледі немесе біреудің хақысы

желінген болады. Тартып алынған затты және зұлымдықпен, ұрлықпен алынған әрі пара, өсім, құмар ақылары және басқа да қиянат жолдардың бірімен алынған табысты жеуге және басқаларға да жегізуге дініміз тыйым салған.

Аллаһу та'ала:

«Бір-бірлеріңнің мал-мүліктеріңді өзара (құмар, ұрлық, тартып алу, пара беру секілді) жаман себептермен жемендер!» деген.

Сотта пара беру арқылы әділетсіз үкім шығаруына себеп болатындарға пайғамбарымыз (саллаллаһу алейһи уәсәлләм):

«Үкім шығарғанда пара бергенге және алғанға Аллаһ лағнет етсін!» деген.

Парақорлық – мемлекетке қарсы жасалатын қылмыстардың бірі. Бұл адамды қарабет қылатын әрекет. Үкімет қызметкерінің мемлекет берген билікті жаман жолда пайдалануға жатады.

Парақорлық – елді рухани және материалдық тұрғыда құлдырататын індет екені ақиқат. Уәкілеттілерге көмектесу – әр адамның міндеті.

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін жауапкершілік Қылмыстық Кодексте және Әкімшілік құқық бұзушылық туралы Кодексте көзделген:

Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексіне сай сыбайлас жемқорлық қылмыстар – осы Қылмыстық Кодекстің 189,190,218, 234, 249, 361, 362, 364, 365, 366, 367,368,369,370,450,451,452 баптарында айқындалған.

Атап айтқанда: 189-бап. Сеніп тапсырылған бөтен мүлікті иемденіп алу немесе талан-таражға салу; 190-бап. Алаяқтық; 218-бап. Қылмыстық жолмен алынған ақшаны және (немесе)өзге мүлікті заңдастыру (жылыстату); 234-бап. Экономикалық контрабанда; 249-бап. Рейдерлік; 361-бап. Лауазымдық өкілеттіктерді теріс пайдалану; 362-бап. Билікті немесе лауазымдық өкілеттіктерді асыра пайдалану; 364-бап. Кәсіпкерлік қызметке заңсыз қатысу; 365-бап. Заңды кәсіпкерлік қызметпен айналысуға кедергі жасау; 366-бап. Пара алу; 367-бап. Пара беру; 368-бап. Парақорлыққа делдал болу; 369-бап. Қызметтік жалғандық жасау; 370-бап. Қызметтегі әрекетсіздік; 450-бап.Билікті теріс пайдалану; 451-бап. Билікті асыра пайдалану; 452-бап. Биліктің әрекетсіздігі; Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексінің аталған баптарды орын алған жағдайда тиісті еселенгенге дейінгі сомасы мөлшерінде айыппұл салуға немесе тиісті жылға бас бостандығынан айыруға жазаланады.

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтауды, жолын кесуді, ашуды, тергеп-тексеруді және алдын алуды және оларды жасауға кінәлі адамдарды жауапқа тартуды өзі құзыреті шегінде прокуратура, ұлттық қауіпсіздік, ішкі істер, әскери полиция органдары, экономикалық тергеп-тексеру қызметі, Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитеті жүзеге асырады.

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі анықталған жағдайда азаматтар 1424 тегін call-орталығына қоңырау шалып, мемлекетке хабарлай алады. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактісі туралы хабарлаған немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға өзгеше түрде жәрдем көрсететін адам мемлекет қорғауында болады. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға жәрдем көрсететін адам туралы ақпарат мемлекеттік құпия болып табылады және заңда белгіленген тәртіппен ұсынылады. Көрсетілген ақпаратты жария ету заңда белгіленген жауаптылыққа әкеп соғады.

Сондықтан сыбайлас жемқорлықпен күресу барлық Қазақстан Республикасы азаматтарының азаматтық борышы деп біле отырып, әрбір қазақстандық, әрбір отбасы сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес – бүкіл қоғамның ісі екенін түсіну керек.

Түлкібас аудандық орталық ауруханасының басшының емдеу ісі жөніндегі орынбасары Ж.М. Ақылбаева өз сөзінде: Бүгінгі жиналысымыздың маңызды

тақырыбының бірі «Сыбайлас жемқорлықпен күрес» Сыбайлас жемқорлықпен күресу Қазақстанның бүгінгі күнгі күрделі мәселесі болып отыр.

Біз елдегі сыбайлас жемқорлық деңгейін төмендету бағытында елеулі қадамдар жасадық. Алайда, басты назар көбіне сыбайлас жемқорлықтың салдарларымен күресуге аударылып отыр. Сыбайлас жемқорлықтың себептері мен алғышарттарын анықтап. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресу туралы қатысты өз ұсынысы мен пікірлерін білдіріп, оларды жою жұмысын күшейту қажет деп бөлім меңгерушілермен аға дәрігерлеріне қызметті адал атқаруға, заңсыздыққа жол бермеуге шақырып деп сөзін аяқтады.

Жоғарыдағы аталғандардың негізінде қортындылай келе, медициналық ұйымдардың басшының орынбасарлары мен барлық әкімшілік бөлімі, бөлім меңгерушілері, аға дәрігерлермен, дәрігерлер, БМСКО, ДА, ФАП, МП және аға мед. бикелермен мейірбикелер тікелей жауапкершілігімен Қазақстан Республикасының 2015 жылғы жылғы 18 қарашадағы «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс – қимыл туралы» № 410-V заңын басшылыққа ала отырып, басқарып отырған мекеменің жалпы жүйесінде өз құзыреті шегінде талаптарын орындап, онда көзделген тәртіптік шара қолдана отырып, сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жүргізіге міндетті. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін жауапкершілік Қылмыстық Кодексте және «Әкімшілік құқық бұзушылық туралы» кодексте көзделгендігі туралы екенің айтып, тансытырылды.

Бандамашыға сұрақтар беріліп, оның барлығына да толық жауап қайтарылды.

Мәжілістің төрайымы:

Хатшы: ТАОА заңгері кеңесші

Ж.М.Ақылбаева.

М.М. Дуйсенбаев.